

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 Korona
Fél évre	2 Korona
Negyed évre	1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Horváth Antal könyvnyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

Hirdetéseket
és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

KELLER LAJOS.

Mikor ide írom nevét s elgondolom, hogy már nincs az élők között: kimondhatatlan keserűség borul a lelkemre.

Ott látom a ravatalon férfikorának delelőjében a daliás alakot, aki életének ötvenhét esztendejéből hosszú négy évtizedet az alföldi magyarság vallás-erkölcsi és kulturális érdekeinek önzés nélkül való, zajtalan, buzgó szolgálatában akként töltött el, hogy miközben pazarul szórta szét lelkének ragyogó, drága kincseit: ma utolsó útjára is csak azért indulhat végső tisztességben, mert egy angyali lelkű nagyasszonynak könnyekkel áztatott selyem szemfedője jutott számára — ajándéku . . .

Jutott más is.

Aranyos betűkkel írva, ezüstös selyembe bekötve, örökségül marad utána egy — diszpolgári oklevél. Mindszent község adománya — a község történetirójának . . .

És még valami.

A mi örökké élő szeretetünk s mélységes, nagy fájdalmunk — elvesztése fölött . . .

*

Zsibbadt kézzel, nehéz szívvel, betegesen, nem tudok hozzá méltó emlékezést írni. Egész röviden vázoló csak pályafutását.

Keller Lajos, a nagy családdal megáldott, szegénysorsu néptanítónak: Keller Antalnak és nejének, Féhn Máriának gyermeke, a tolnamegyei Dunaföldváron született 1846. évi november hó 19-én. A gondos szülői nevelés mihamar irányt szabott a gyermek vágyainak. Tanár akart lenni. A szándék nem is máson hiúsult meg, azon csupán, hogy nem volt költség a gyermek tanítására. Így lett Keller Lajos a váci egyházmegye papnövendéke s 1871. augusztus 16-án ugyanannak felszentelt papja. A fiatal lelkész, nyomban felszentelése után, Váczsentslászlóra helyezte püspöke káplánának, de már 1873-ban Csongrádra jutott, mint a tanítóképezde hitoktatója s mikor az intézetet onnan áthelyezték, a következő három évet segédlelkészi minőségben Félegyházán, Dorosmán, Szentesen és újfönt Csongrádon töltötte, mely utóbbi helyen az államilag segélyezett polgári fiúiskola tanárává küldetvén ki, öt éven át tanította ezen iskolában a hittant, latin nyelvet és történelmet, és pedig hazánk történetét dogmatikus alapon, oly meleg szeretettel és nagy lelkesültséggel, hogy nagy tudását és mély hazafiúi érzését a legteljesebb elismerés jutalmazta. A kiváló képzettségű professzor működésének híre csakhamar bejárta a vármegye egész területét s Keller Lajos 1881-ben az ögróf Pallavicini Sándor kegyurasága alatt álló sándorfalvi parochia lelkésze, a következő évben pedig Mindszent plebánosa lett.

*

Hosszú huszonkét esztendő leforgása alatt, — sokszor nagyon nehéz viszonyok közepette, — mily sok jót, szépet, hasznos és lélekemelően magasztos dolgokat művelt itt Keller Lajos, azokat mind mondják el — ellenségei, akik Keller Lajosnak éppen legnagyobb érdemeit: a klerikális irányzat túltengésével ellentétes szabadelvű gondolkodás módját és az alkudni nem tudó fanatikus hazafiúi érzést megbocsátani nem tudták.

Erre pedig nagyon rászolgált Keller Lajos s ezért is maradt koporsója zártáig közöttünk. Nem kapott jövedelmező nagyobb stallumokat és nem várt felsőbb kitüntetésekét. Egyszerű falusi plebános maradt s hozzá — akaratan kívül is — koldus-szegény, mert jövedelménél ezerszerte nagyobb volt a szive s határtalan az ő — gyöngesége.

Ez ölte meg. Nem rekriminálok, hiszen — igazam van . . . Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága méltán gyászolja őt. Előkelő ünnepi szónokok támadnak majd helyébe; a közigazgatási bizottság is választ egy új tagot; de Keller Lajos tanácsadói bölcsességét százan se pótolhatják.

Mindszent község belső életében, az utóbbi 22 esztendő alatt nem volt semmi olyan közérdekű dolog, melynek megvitatásában szóval vagy írásban Keller Lajos magának részt ne követelt volna. A helyi lapok irányító cikkei mind az ő tollából eredtek.

Írása és beszédmodora valóságos iskola volt. Soha életemben nem láttam olyan rokonérzésű és azonos irányban gondolkodó két embert, mint őt és Vadnay Andort. Egyenes, nyílt jellem; szókimondó, ötletes, gunyoros ellensége a frázisnak s kegyetlen ostromozója minden fonákságnak. Legnagyobb disze pedig a népiesség, mely célzát soha sem tévesztette.

Hazai történelmünknek kiváló ismerője volt. Csongrádvármegye monografiájának megírásában nagy szakértelemmel támogatta Zsilinszky Mihály államtitkárt s közben megírta Mindszent község kétszázéves történetét, mely munkásságának elismerése volt diszpolgárrá választása.

Alapítója és elnöke a „Mindszenti Takarékpénztár-Részvénytársaság“-nak s igazi megalkotója a „Polgári Kör“-nek, melynek létesülését és felvirágozását egyedül neki köszönhetjük.

A népoktatásügynek már állásánál és lelkületénél fogva is legelső zászlóvivője, s aranyos lelkű igazgatója a kisdédóvodának.

Mindszent község szegény néposztálya soha ne felejtse, hogy Keller Lajosban legőszintébb jóbarátját vesz-tette el, aki illetékes helyen mindenkor fölemelte szavát s érvényesítette nagy befolyását a szegények érdekében, mert legnagyobb öröme abban telt, hogy fölszárítsa az árvák, szenvedők és gyámoltalanok könnyeit.

Méltán sirhatunk hát gyászos ravatalánál. Nagy a mi fájdalmunk, nagy a mi veszteségünk; leesett a mi fejünk koronája.

Vigaszunk csak az lehet, hogy Keller Lajos emléke élni fog közöttünk örökös időnkig.

TARY ISTVÁN.

Utazás a házasság körül.

A lakosság szaporodása a házasságok szaporodásától függ. A házasságkötési hajlam rejti magában egy nép továbbfejlődésének, hatalmasodásának titkait, ez képes kipótolni veszteségeket, csapásokat; viszont ez dönt-het veszélybe egész generációkat. Már most nézzük, minő állapotok kaptak lábra nálunk, amelyek közvetlen hatással vannak — a házasságokra.

Nem a farsangi légkör inspirál bennünket e szomorú jelenségek konstatálásánál. A híres karneváli hajdináromoknak letűnt már csilá-laguk, a tánc elvesztette költészetét, a bál-teremből pedig kihalt már az illúzió. Ritka ember találja föl manapság a tánc közepette szíve választottját. A mai értelemben vett bálozás nem más, mint léha flirtelés, kacérkodás a női erényekkel, kóistoló a máskor tiltott élvezetből.

A házasság közfogalmából kivesszett a magasztosság, nem hat már varázslattal, bü-bájjal a modern lélekre; mindenki fél, retteg tőle, mint valami rossztól, amely kibetűzhetetlen kételyt hord méhében. És keressük, kik okozták a házasság értékének, becsének e szédületes bukását? . . . Maguk a nők!

Nem vagyunk ellenségei a nőemancipációnak addig a határig, amíg az nem veszélyeztetni az erősebb nem ősjogait.

Mit tapasztalunk ma? . . . A hivatalok zsufolva vannak női erőkkel, a tudományos pályákat pedig szintén ellepi a gyöngébb nem. Hát igaz, hogy ez modern és szép, de egy csöppet sem hasznos. Káros pedig úgy magukra a nőkre, mint a férfiakra. Az utóbbiakra azért, mert a nőben az élet küzdelmei között már nem segítőtársára, gondozójára, hanem egyenesen veszélyes versenytársára talál, aki már nem passzív szerepet visz a lét harcában, hanem mindenhol megköveteli a maga részét s a prédából kitepi azt, amivel azelőtt a férfinak több jutott.

Hogy gondoljon egy közepes sorsban levő férfi a házasságra? A viszonyok nem kedveznek. Ami neki elég, az kettőnek már szűkös falatot ad s ha felesége tovább kuksol a hivatalban, micsoda házaselet származik abból? A női nem pedig egyenesen kivesszi a falatot a férfiak szájából. Kétszer olyan olcsón végzik azt a munkát, amit azt átlag férfi végez s így ők sem haladnak, de az erősebb nem elől is elzárják az utat.

Nem is emlékezünk meg arról, hogy az ilyen hölgyeknek fogalmuk sincsen a házi-asszonyi kötelességekről, a gazdálkodásról s így jó kezekre bizza, a férfi, az ugyanis szűkkeblűen mért keresetet.

S most fontoljuk meg, hogy mi a nőemancipáció a legfőbb esetben? . . . Frázis! Hivatkoznak emberi, illetve női jogokra, nagyhangú mondatokba öntik védelmüket s az egész nem egyéb, mint színes buborék, rossz taktika.

Kevés nőt vezérel az olthatatlan tudományszomj; de annál többet — a házasság, kétségtelen, szent célja. Azt hiszik ugyanis, hogy a diploma a legjobb hozomány, a legpompásabb családelemek, amelylyel a férfiak szívét egész a házasságig meg lehet hatni.

Szóval az élet küzdelmének jogaiból már sokkal többet bírnak a nők, mint amennyi megilleti őket. Manapság a fiatalabb korban már meg sem nőülhetnek a férfiak s a lányok sem mennek kora tavaszukban férjhez; hogy aztán az ilyen házasságok által nem igen gyarapodik a nemzet, az bebizonyított tény.

A nemzeti érdeket, a haza javát tartjuk mindig szemünk előtt. Ha a nők lemondanak önkényesen kivívott jogaikról, a végletekig menő emancipációról, akkor sokkal üdvösebb viszonyok állanak be minden téren. Eddig sem ők váltották meg a világot, most se akarjanak világraszóló eszmék szülői lenni. Elég fenséges szerepet ruháztak rájuk a Teremtő, sokkal jobban illik az az ő egyénisé-

gükhöz, mint a létért való cudar küzdelemben való részvétel.

Álljon fölül a házasság minden etikettn. Emberek vagyunk, valamennyien Isten teremtményei; tehát nem ismerünk semmiféle meszaliencot, két egyképen finom és nemes lélek között. A születés nem ok arra, hogy valakit kiragadjon embertársai köréből, hogy gátat vessen még az érzelmenek is. Ha két szív föltalálta egymást, legyen az egyike akár főherczeg is, joguk van egymáséi lenni, ez az általános emberi törvény.

A házasságnál érvényesítsük az isteni demokratikus igazságokat, legelőbb tereljük vissza hamisítatlan ősi jogaiba. Munkálkodjunk, áldozunk érdekében; s ne szabjunk korlátozásával határokat a lakosság természetes szaporodásának.

Ujdonságok.

— Személyi hírek. Örgrof Pallavicini Sándorné ő excellentiája és nagys. Novák József országgyűlési képviselő ur ma Mindszenten időztek.

— A mi gyászunk. Keller Lajost, köz-ségünk nagyérdemű plebánosát, tegnap déli 12 órakor helyeztük örök nyugalomra. Ha nem volna olyan fájdalmas dolog egyuttal, csodával határos dolognak kellene jelezniünk a részvétnek azt az impozáns megnyilatkozását, melynek tanúi voltunk. Mindszenti köz-ség közönségének köréből, aki csak mozdulni tudott, apraja-nagyja, ott volt a végső tisztesség tételénél, hogy fájó könnyet ejtsenek a szeretett lelkipásztor ravatala mellett. Az elhunytak jóbarátai, ismerősei és nagyszámu tisztelői már pénteken és a tegnap reggeli vonatokkal megérkeztek, a megjelenésükben akadályozottak pedig részvéttel fejezték ki. A szertartás délelőtt fél tíz órakor kezdődött a halottas házból lefolyt beszenteléssel, mire a holttestet, sötét érckoporsóba zárva a templom hajójában állították rava-

TÁRCA.

AZ ÖREG EMBER.

Irta: DEZSŐ FERENCZ.

Valahol az istenháta mögött van egy nagyon kicsiny, szegény falu; de hogy hol van? azt magam sem tudom. (A térképen sincs.) Ott történt eképen, amint írva vagyon.

Öreg Szűcs Dániel — annak az istenháta mögött levő nagyon kicsiny, szegény falunak az öreg bírása — ezt írta föl egyik nap éjszakáján a háza falára idomtalan nagy böftikkel, szénnel:

Ide ne gyűjjön be senki.

Másnap reggel aztán mindenki be akart menni hozzá. Ő a falubíró; kötelessége minden ügyes-bajos embert illendőképen elfogadni. Most mindenkinek lett volna valami aja-baja. (Pedig mindig olyan jámbor békes-

ségben éltek egymás között; olyan nagy szeretet lakozott az ő szívökben, hogy csak akkor veszték össze, ha megharagudtak egymásra.)

Nagy csődület van a bíró háza előtt. Egy ideig kérték: „nyitná meg kapuját, hogy ők bémeheessenek.“

Midőn látták, hogy nem teljesíti kívánságukat méregbe jöttek. Azzal fenyegették, hogy feljelentik a főszolgabírónál. Bejelentik, hogy a falubíró kitiltotta az embereket a házából. Ennek pedig az lesz a vége, hogy elcsapják a bíróságtól . . .

Öreg Szűcs Dániel azért nem enged.

— Megmondtam már, hogy ide nem gyűn be senki sem, — szól elszántan. Még vasvellával se!

— Hát akkor tegye le magát a bíróságról. (Ezt egy fiatal, hetyke legényember ajánlja neki.) — Adja át hivatalát Porboka Mihálynak.

A szegény öreg bíró inkább átengedi a bíróságot másnak, de az ő házába nem lép be egy árva lélek sem . . . Pedig de szeretett bíró lenni. (A kis falujának talán még soha sem volt olyan jó bírója, mint ő.)

Haladás!

Nem kell már a látszó-höz sem szíj, sem táská sem pedig nagy zseb, miután egy alig pénz-tárcza nagyságu kis gépezet egy nyomásra kinnyilik és egy csavarás által a legtisztábban mutató és tetszés szerint beállítható látszóvé változik át, amely ép oly távolra és tisztán mutat, mint a legnagyobb távcsövek. Tessék kirakatomban megtekinteni! Ugyszintén villamos zseblámpa, villamos bot, amely egy nyomásra gyönyörű villamos világitást áraszt. Nincs tűzveszély! Szél el nem oltja! Nem kell gyufa! Éjjel-nappal készen és

Vidéki megrendelésnél a meg nem felelő árut 8 nap alatt visszacsérélem, vagy a pénzt az okozott költséggel együtt megtérítem. Egy óra biztosítása 1 évre bármilyen törés ellen 30 kr. Régi aranyat és ezüstöt legmagasabb áron megveszek vagy becsérek.

MISI ZSIGA, SZEGED

Óra-, ékszer- és látszer-üzlet, raktár és külön javító-műhely.

kéznel van. Ugyszintén villamos ébresztő-óra; éjjel egy gomb megnyomására az időt fényes világitás mellett mutatja. — Helyszűke miatt csak a következő néhány cikket sorolom fel szigoruan szabott árak mellett: látszóvek 2 frt 50 kr.-tól, hőmérő 40 kr.-tól, légszám-mérő 80 kr.-tól, szemüveg 65 kr.-tól és feljebb, pontosan orvosi rendelés szerint is kapható; szem-üveg-tok 4 kr. Nikkel zseblámpa 1 frt 80 krtól, ezüst óra 2 frt 60 krtól, 14 karátos arany óra 11 frttől, fali óra 1 frt 40 krtól, ébresztő óra 1 frt 20 krtól, inga óra 5 frttől, 14 karátos aranygyűrű 2 frttől és feljebb. Óra bőrcsokó 4 kr., órakulcs 3 kr. Óraiüveg minden nagyság- és vastagságban 6 kr. és 9 kr. Egy

óratisztítás 40 kr., egy órarugó betevése 32—52 kr. Azonkívül egyéb itt fel nem sorolt cikkek, ugyszintén

alkalmi ajándékok

a legolcsóbbtól a legfinomabbig

dús választékban, jutányos, szabott árban kaphatók. A leghíresebb órayarak készítményeiből raktárban nagy választék. Chronometer, Glashütte és ütő zseblámpa vagy bármely komplikált javítások versenyképes árban eszközöl-tetnek. Ugyszintén látszerek és aranyműves munkák a legkomplikáltabbak is, készíttetnek.

Eladás kicsinyben és nagyban.

Alapított 1894.

Kárász-utca 14., a Profetával szemben, főtér.

talra s ennek megtörténtével kezdetét vette a szent mise. A templomot zsufolásig töltötte az ájtatoskodóknak ezrekre menő sokasága. Fájdalmas könnyek hullatása között az első padban foglalt helyet az elhunyt jeles papnak szívjóságban utólrhetetlen Mecaenása, Keller Lajosnak földi életében legigazabb barátja s emlékezetének áldott lelkű, magas védelmezője: ögróf Pallavicini Sándorné, a kegyelmes asszony, aki a megdöbbentő halál hírére ott hagyta bécsi palotáját s Szécsényi István unokája lejött hozzánk, mindszentiek közé, hogy osztozzék velünk a szomorúságban. A templom többi padosaiban, a hívők között helyet foglaltak a hatóságok és testületek képviselői. Ott voltak: a járási főszolgabírói hivatal tisztviselői, a községi előljáróság, az izr. egyház képviselői, a községi képviselőtestület, az uradalmi tisztikar, a „Polgári Kör“, a „48-as kör“, a „Katholikus Kör“ a „Földmivelők Köre“, a Takarékpénztár, az „Iparosok és Kereskedők Köre“, a temetkezési egyletek és a szomszédos községek kiküldöttei. A fényes egyházi szertartást, melyen a kerületi összes papság segédkezett, Ulár István dr. esperes celebrálta. Szent mise végeztével Bernátsky Antal hódmezővásárhelyi apát-plebános tartott a szószékről megható bucsuzó beszédet s a rekvium után megindult az óriási tömegben hömpölygő menet a temető felé, hogy Keller Lajos hull tetemeit átadják az anyaföldnek. Az egyházi szertartások után Koncz Lajos főjegyző remek, szép és őszinte szavakkal bucsuzott el a község díszpolgáraitól, községünk és vármegyénk nagyérdemű fiától, aki nincs többé közöttünk. A frissen hantolt síron ott diszelenek ögróf Pallavicini Sándornak és kegyelmes asszonyának drága koszorui mellett Mindszent, Sándorfalva és Tömörkény községek, a „Polgári Kör“, „Katholikus Kör“, a mindszenti tanító-testület, a mindszenti takarékpénztár, az uradalmi tisztség, Dr. Orbán József, a Haász-család, Humay-család, Grüner Géza, Keller Mariska, Pigler Róza, Keller Kálmán stb. díszes

babér-koszorui. — Legyen néki békés nyugodalma!

Keller Lajos haláláról Mindszent község, a kerületi papság és a gyászoló-család külön gyászjelentéseket adtak ki.

— A főszolgabíró szabadságon. Tary István ur, járásunk derék főszolgabírója, nagy fáradsággal járó hivatalos teendőinek teljesítése folytán megrongált egészségének helyreállítása végett holnap egy havi szabadságra megy. Ezen idő alatt a folyó ügyek vezetését minden irányban Gyárfás Géza lb. főszolgabíró ur végzi.

— A pénzügyigazgató jubileuma. Szép és kedves jubileumi ünnepély folyt le tegnap Szegeden. Ternovszky Alajos pénzügyigazgató állami szolgálatának 30 éves fordulóját ünnepelte. A jubileumi ünnepségből kivette a részét a hivatalos vármegye, valamint a megyebeli társadalom is. Ott voltak a főispánok, a megye, Szeged és Vásárhely törvényhatóságainak küldöttei, a községek képviselői, valamennyi hivatal főnöke, a közigazgatási bizottságok tagjai, iskolaigazgatók és a társadalom szerepvivői. Mindszent község szintén küldöttségileg akarta magát képviseltetni a jubileumon, de ez Keller Lajos plebános közbejött halálesete miatt elmaradt.

— A tejszövetkezetről. A bács megyei tejszövetkezetek érdekében folyó hó 28-án ngs Sierbán János tejjgazdasági felügyelő ur elnöksége alatt értekezlet tartatott a zombori vármegyei ház dísztermében, mely értekezleten a mindszenti tejszövetkezetet Pánczél Károly szöv. elnök képviselte. Az értekezlet elnöke és Galambos Sándor gazda szövetségi igazgató előterjesztésére elhatározták, hogy a földmívelési miniszter által engedélyezett államsegélyt a központ útján kivételre dolgozó tejszövetkezetek közt olyképen fogják felosztani, hogy a terület vaj árát klgrként 20 fillérel felemelik. Ez a tekintélyes áremelés kizárólag Sierbán Jánosnak köszönhető, aki a tejszövetkezetek érdekében páratlan ügyszeretettel és sikerral járt el Tallán miniszternél. Tehát már most beláthatják a belterjes gazdálkodást űző kis gazdák, hogy a tejszövetkezetek mily nagy támogatásban részesülnek a földmívelési kormány részéről,

mert ezen áremelés oly nagy fordulatot jelent a tejjgazdaság terén, hogy ha a takarékos kisgazda okszerűen folytatja a tejjgazdálkodást, meggyőződik arról, hogy azzal nemcsak nem érdemes foglalkozni, hanem nagyon is kívánatos. Azért tehát, aki csak teheti, iratkozzék be a tejszövetkezetbe és ott tömörülve befogják látni, hogy egyesült erőben rejlik az akarat, mely a kisgazdákat egy jobb jövő felé fogja vezérelni.

— Ki teremtett? Az egyik mindszenti elemi iskola III. osztályában hittanórát tartott ma délelőtt a róm. kath. segédlelkész. Felszólít egy bozontos haju, sunyi nézésű fiúcskát s fölteszi a kérdést:

— Ki teremtett téged?

A fiú szégyenkezve feleli:

— Nem tudom.

— Ejnye, ejnye, hát ilyen számár vagy. No meg állj, megszegyenitelek.

S fölhívott a tisztelendő ur egy I. osztályú fiúcskát. Föladja a kérdést:

— Mond meg kis fiam, ki teremtett téged?

— Az Uristen! — felelte bátran a csöppnyi nebuló.

— Látod, látod, — korholja a III. osztályost a tisztelendő — ez csak hatéves és mégis többet tud, mint te.

— Nem csoda — adja meg a feddésre a választ a fiú — hiszen későbbben született s így jobban visszaemlékszik, mint én.

— Választás. Lapunk előző számában hirt adtunk már róla, hogy Gál Gáspár az esküdti, Máriás János pedig a közgyámi állásról lemondottak s így új választások fognak tartatni. A választást járásunk főszolgabírója e hó 29-én ejtette meg, mely alkalommal Apró Mátyás esküdtté s Farkas Ferenc közgyámmá egyhangulag választattak meg. Főjegyzésre érdemes dolog, hogy a szocialisták, kik ezuttal is győzedelmeskedtek, Farkas Ferencet az adópénztárnoki állásból pár hét előtt irgalom nélkül kibuktatták, most pedig nagy lelkesedéssel választották be közgyámmak, állítólag azért, mert Farkas Ferenc időközben — belépett a szocialista körbe.

— Az izraelita hitközség közgyűlése. Az izr. hitközség képviselőtestülete Keller Lajos plebános elhunytá alkalmából folyó hó 28-án rendkívüli közgyűlést hívott össze. Elnök a közgyűlést megnyitván, fájdalommal

bámul az ablakra. Talán álmodott valamit? Egy ismerős hang szólalt meg odakünn.

— Édes apám, ébren van?

Az öreg ember megdöbben; olyan különös előérzete van az embernek! De talán csak álom volt az egész? Egyszer csak egy rémgondolat támad a szegény öreg ember fejében. A leánya jött meg, de miért? Ilyen sötét, késő éjszakán, bújva, titkon csak az a leány jön vissza az apai házhoz, aki fél ismerős emberekkel találkozni; mert már nem becsületes; a gyalázatát rejtegeti. Odakünn újra megszólal az ismerős hang, halkán, csendes könyörgéssel

— Édes apám, ereszsen be!

Az öreg ember kimegyen, remeg, a szive tele van nehéz sejtellemmel.

A leány ott áll az ablak előtt; a nyakába nagy kendő van véve, amely egészen beföd. Amint meghallja, hogy nyílik a pitvarajtó, előre jön, arcát hirtelen a két kezébe temeti és így várja be ősz édes apját.

— Te vagy, Julcsa? — kérdi az öreg ember, de olyan fájdalmas kívánsággal, hogy bár csak azt mondaná, ez az előtte álló leány, hogy ő nem az.

— Én vagyok, édes apám! — felel a leány fuldokló zokogással.

— Gyere be!

Az öreg ember meggyújtja a mécsest a szobában; a világosságnál sokáig nézi a leányt. Nincs most harag, sem gyűlölet a szívében, — csak végtelen nagy szomorúság.

— Miért jöttél vissza, leány? — kérdi olyan halk, csendes hangon, mintha attól félne, hogy a leány meghallja és felel rá.

Julcsa még fuldoklóbb zokogásba tör ki; kétszer is elkezd, amíg ki bírja mondani, tenger szégyennel és keserűséggel:

— Elkergettek, — mert rossz voltam.

Öreg Szűcs Dániel nyögve földi be arcát a tenyerével; nem szól, de ez a kínos hallgatás többet mond minden beszédnél!

A leány sikoltva rogy le az apja lába elé.

— Öljön meg, édes apám! Megérdemlem.

Öreg Szűcs Dániel szívében a bánatos keserűség egyszerre haraggá változik át; megragadja a leány vállát és megrázza.

— Te gyalázatos! nem félsz, hogy megöllek?

A leány szenvedő, sápradt arcáról látszik, hogy nem fél a haláltól. Öreg Szűcs Dániel tarkából nehéz zokogás tör ki; átöleli a leányt, odavonja a mellére és sirva csókolja össze-vissza.

— Te szegény, szerencsétlen leány!

Julcsa ott maradt ősz apja melién.

— Édes jó apám, én nem vagyok utolsó.

Szerettem a Péter Jóska! Mikor elment innen a falunkból, addig nem bírtam nyugodni, amíg utána nem mehettem. Beálltam ahhoz az uri házhoz eselédnek, ahol ő parádés kocsis volt. Bolondja voltam; az a legény is mutatta, mintha szeretett volna, aztán mikor megtudta, hogy gyalázatba kerültem miatta, elszegődött máshová. A jó Isten tudja, hogy milyen messzire elment. Egy szóval sem búcsúzott el tőlem, amikor elment; elhagyott, mint a rongyot.

— A hitvány! Az apja is ilyen volt!

A leány kínos zokogással folytatja:

— Ameddig lehetett, titkoltam mindent az asszony előtt, akinél szolgáltam; de tovább már nem lehetett. Mikor megtudta, hogy gyalázatba kerültem, cédának, utolsóknak mondott és kikergetett a házból!

Öreg Szűcs Dániel keserű fájdalommal gondol arra, hogy az ő szép, egyetlen leá-

nyának még ezt a szégyent is meg kellett érnie . . .

— Ne sirj, Julcsa! Az idegen kiűzhetett a házból; de én mególtalmazlak! Tudom már, hogyan . . .

A leány mondhatatlan hálával csókolja meg ősz édes apjának a kezét.

— Köszönöm, édes jó apám!

— Látott-e téged most valaki a falu népe közül — kérde az öreg ember s olyan félős kíváncsisággal leste a választ a leány ajkairól.

— Nem látott senki sem; — hiszen jobb is! Kiegyezett volna a két szemem!

A szegény öreg ember úgy örül most.

— Hála néked, én jó Istenem! Most már nyugodt vagyok . . .

Keresgél valamit a ládafiában: egy darab szenet. Becsületes, ősz fejében hirtelen egy ezeréves, naiv szándék született meg.

— Én voltam az első ember a faluban mindig. Eképen gondolja a szegény öreg ember. — Amit parancsoltam, az szent volt mindenki előtt . . . Most is parancsolok, — most is megfogadják! . . .

Kezébe fogva hát a szenet és kimegyen vele az utcára. Egy lélek sem látja. A gyenge holdfénynél sietve — nagy ökölnyi ákumbákkal felírja a ház falára:

Íde gyűjjön be senki.

Szegény öreg ember!

jelenti főt. Keller Lajos, Mindszent község plebánosának elhunytát, majd méltatja az elhunyt tudós papnak nagy érdemeit, aki fényes tehetségével nemcsak egyházát szolgálta, hem minden bölcsességét, törekvését és lehetőségét — az igazságszeretettől vezéreltetve — arra irányítá, hogy a felekezetek között teljes béke és egyetértés uralkodjék; hogy a nép szívébe vésődjék a felebaráti szeretetnek szentséges érzete. Áldásos működése alatt az izr. egyházközség iránt táplált igaz jóakarátának számtalanszor adta fényes tanujelét. A hála és szeretet mélységes érzetével emlékszik meg hitközségünk a megdicsőült lelkipásztorról; azért elnök indítványozza, hogy a hitközség — érdemeit méltatva — gyászos elhunytá fölött érzett fájdalomnak jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. A képviselőtestület mélyen meghatva tudomásul veszi a bejelentést; elnök előterjesztését (a maga teljességében) elfogadja és egyhangú határozattal kimondja, hogy Keller Lajos plebános érdemeit jegyzőkönyvbe iktatva, elhunytá fölött érzett őszinte részvételének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

— Iparosok és kereskedők farsangi bálja. A mindszenti iparosok és kereskedők körének vigalmi bizottsága elhatározta, hogy f. évi február hó 14-én fogja megtartani a szokásos farsangi táncmulatságát, melyre nézve a meghívók a hét folyamán fognak kibocsáttatni.

— Letartóztatott végrehajtó. Bohózatba illő eset történt meg tegnapelőtt Csákon, Krajcsovics János Orosháza község végrehajtójával. Az előjáróság kiküldötte Csákóra végrehajtani 3 napra. A végrehajtó kocsiért végrehajtani és 3 napra ellátási költséget. Az előjáróság azonban csak Csákóra és vissza a vasuti költséget fizette ki neki és kijelentette, hogy ha ezzel meg nem elégszik — elmehet. A végrehajtónak, mit volt mit tenni, vasutra ült s a vasuti állomástól több kilométernyire fekvő faluba begyalogolt. Este dolgát végezve, miután az előjáróság szálláspénzt nem adott neki, a tanyák közé ment szállás keresésre. A mező-őr meglátván, „elcsípte és miután a koldulás tilos, a község-házára citálta, nem akarván elhinni, hogy ő Orosháza község végrehajtója, ki hivatalos dolgát elvégezvén — a község kegye folytán szállást keres. A község-házán aztán Zilahy Sándor jegyző elé vitte, hol kiderült, hogy a végrehajtónak igaza volt s Orosháza község előjáróságának szükkeblőségéből jutott ity mulatságos heizetbe, hogy a mező-őr koldusnak nézte. Megjegyzendő, hogy a végrehajtásokra a végrehajtóval egy esküdt is szokott menni, de annak napi-díj jár. Ezt a kérdést meg úgy oldották meg, hogy a végrehajtó mellé nem adtak esküdtet s így nem kellett kocsit sem.

— Ruha- és tankönyv kiosztás az áll. el. iskolában. F. hó 28-án délután a központi leányiskola I. a) osztályában a gondnokság, a községi előjáróság s a tanítótestület jelenlétében történt a szegény tanulók részére a különféle ruhaneműek tankönyvek kiosztása. T a r y István főszolgabíró, gondnoksági elnök igen szép beszédet intézett a tanulókhoz s felsorolta, hogy miféle alapokból kapják a ruhaneműeket s tankönyveket, Pallavicini Sándor őgróf ur 100 koronát küldött a szegény tanulók ruháira s azonkívül a gondnokság kezelése alatt levő „Vöröskereszt Egylet” kamataiból 36 korona 06 fillér, a község kezelése alatt levő „Hám János”-féle alapítvány kamataiból 24 korona 36 fillér s a külön bizottság kezelése alatt levő „Wimmer Károly”-féle alapítvány kamataiból 49 korona 33 fillér ruházatra s 49 korona 36 fillér pedig tankönyvekre fordítatott. E szerint ruhaneműekre összesen 209 korona 75 fillér, tankönyvekre pedig ezuttal 49 korona 36 fillér s így összesen 259 korona 11 fillér értékű ruhanemű és tankönyv lett kiosztva a szegény tanulók közt, 209 korona 75 fillérből beszerezett 23 pár cipő, 22 pár harisnya, 19 drb fiu-felöltő, 25 drb leány-felöltő és 21 drb kendő; a 49 korona 36 fillérből pedig 106 drb különféle tankönyv. Megható volt látni, mikor a tanulók a kapott ruhát próbálgatták s nagy örömmel

vitték haza. 55 tanuló kapott ruhaneműt s 58 tanuló különféle tankönyveket.

— Az iparoskör közgyűlése. A helybeli iparosok és kereskedők köre ma, vasárnap délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését a kör helyiségében, melyre a t. tagok figyelmét ezuton is felhívjuk.

— Gyűlés. A mindszenti önszegélyző szövetkezet február hó 21-én délután 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagok ezuton is meghívotnak.

— Lusztig Testvérek mai számunkban közölt hirdetésére ezuton is felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Oloszkai Horváth Antal.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Köszönetnyilvánítás Mindszent község közönségének.

Alulírott, Mindszent község választó polgárainak bizalma folytán 1891-ik évi aug. hó 1-én községünkben a közgyámi állásra megválasztattam s azt azóta egyfolytában 12 és fél évig, vagyis a mai napig be is töltöttem. Én ezen hosszú időn át, községünk nagy közönségének az eddig belém helyezett bizalmáért ezuton mondok őszinte és szívből jövő köszönetet.

Arra nézve, hogy mikép töltöttem be ezen valóban sokoldalú és nagy felelősséggel járó hivatalt, arról községünk nagy közönsége adja meg a bírálatot, én csak arra hivatkozom, hogy hivatali eskümhöz híven, tiszta lelkiismerettel, tehetségem szerint iparkodtam a rám bízott kötelességnek mindenkor eleget tenni. Hogy mennyiben sikerült ez nekem, erre nézve önérzeittel, de nem dicsekvésből mondhatom, hogy ellenem egyetlen egy följelentés sem tétetett ezen hosszú idő alatt, sem pedig felettes hatóságaim által fegyelmi eljárás folyamatba nem tétetett, el-

lenben időközi vizsgálataik után elismeréstiket és több ízben megdicséresüket fejezték ki munkálkodásom fölött.

Ezek után nyugodt lélekkel engedem át helyemet az újonan megválasztott közgyámnak. És ha bár akaratom ellenére is községünk polgárai közül valakit személyében vagy vagyonában hivatali ténykedésem alatt megrövidítettem volna, ezuton kérek bocsánatot, a visszatérítésre pedig a jövőben is mindenkor rendelkezésre állok.

Most pedig újból megköszönöm Mindszent község lakosságának hosszú időn belém helyezett bizalmát és kérem az istent, hogy tartsa meg községünk összes lakosságát békeességben, egyetértésben és jó egészségben, engemet pedig érdemem szerint tartsanak meg szives emlékezetükben.

Mindszent, 1904. évi január hó 30-án.

Gémes Lajos,
volt közgyám.

Figyelmeztetés.

Folyó hó 9-én este a Keresztes Ferenc vendéglőjében előttünk ifju Mihály János, jelenleg közgyámi ellenőr kijelentette, hogy ő másnap, vagyis 10-én az állását ott hagyja, amit ezideig nem teljesített, holott ő becsület-szavát adta. Tehát ezuton fölhevívjuk, hogy az adott szavát, amely rá nézve kötelező, pontosan váltsa be.

Kelt Mindszent, 1904. január 28.

VARGA JÁNOS
és többen.

NYILATKOZAT.

Tudtom és akaratomon kívül f. évi jan. 5-én a d. u. órákban, Keresztes Ferenc vendéglőjében, méltatlan szavakat használtam Seres György ur mindszenti asztalos mester ellen, kit én mindig tiszteltem és becsültem. Kötelességemnek tartom ez uton is neki erkölcsi elégtételt adni azzal, hogy tőle nyilvánosan bocsánatot kérek s elnézését kérem a történt félreértésért.

Mindszent, 1904. jan. 24.

ZÁMBÓ JÓZSEF,
kalapos mester.

Tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy mindszenti raktárunkban saját termésű

kitünő szegedi boraink

árát következő árakban állapítottuk meg:

Fehér siller és vörös bor literje 24 krajcár, 5 liter vételénél 50 literig literje 20 kr., nagyobb mennyiség vételénél 18 kr. literje, adózottan, fejtvé. Kis kazánon főzött törköly- és szilvapálinka literje 1 frt. Igen jó törköly-áthuzat literje 50 kr. Finom tearumok kimérve vagy $\frac{2}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{5}{10}$ és 1 literes palackokban töltve, literenkint 60 kr., 80 kr. és 1 frt. — palackok nélkül — $\frac{7}{10}$ literes, azaz nagy üveg Cognac 1 frt. $3\frac{1}{2}/_{10}$ literes, azaz kis üveg Cognac 50 krajcár. Mindenféle finom likőrök, ugymint: Vanília, Allasch, Császárkörte stb. literje 1 frt. Naponta friss, légmentesen fejtett kőbányai Királysör 1 nagy üveg 15 krajcár.

Minden legkisebb megrendelést is kívánatra házhoz szállítunk.

Mély tisztelettel

LUSZTIG TESTVÉREK.

Farsangi Levelezőlapok

dús választékban, —
jutányos áron kaphatók

Horváth Antal

könyv- és papirkereskedésében.

ÚJ KORSZAKALKOTÓ TALÁLMÁNY!

o o o

Spiritusz Lámpa.

Teljesen veszélytelen!
Nem kormoz! Egyszerű kezelés!

80 gyertyafényű világitást ad **Spiritusz-Lámpa.**
a legjobb és legegyszerűbb szerkezetű

Minden petróleum-lámpa öblönyére alkalmazható.
Szabadalmazott. Roppant egyszerű kezelésénél és
biztonságánál fogva magánlakásokban és irodákban
nélkülözhetetlen. Ragyogó világitás nyerhető sokkal
olcsóbban, mint bármely más világitással.

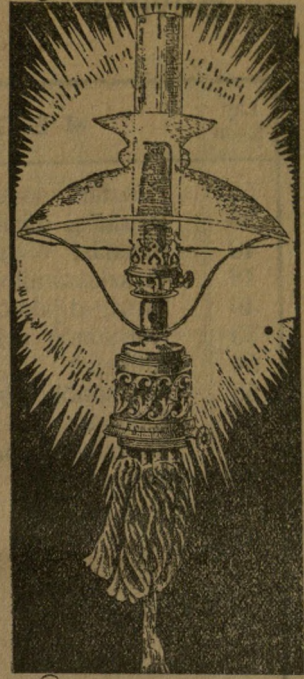
A SZESZVILÁGITÁS

berendezése igen czélszerű oly helyiségekben és különösen irodákban, ahol
sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre. A fogyasztáshoz közönséges dena-
turált szesz lesz használva. Kezelése egyszerűbb, mint egy petróleum-lámpának.

Egy teljes szeszgázfejlesztő készülék ára **7 kor.**
üveg és izzótesttel együtt o o o o o o

Kapható **Szegeden: FRIEDMANN SOMA** világitási cikkek üzletében.

Oroszlán-utca 17.

Megtéríthető Horváth Antal könyvnyomdájában an Mindszenten.

A legnagyobb világkiállítá sokon nyert aranyérmeknél többet ér a szolid munka.

Ipartelepemen a legművésziesebb ki vitelű mérnöki munkák, arany,ezüst bélyegző pecsétnyomó czimek, zászlószeg-vésések, himzőminták, monogrammok, fémdiszitmények, butorveretek, a híres szegedi kucuz fokosok és hajdú-balták készülnek. Tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál **Seelenfreund S. — SZEGED, Attila u. 1.**

vésnök-mester, fémdiszitműárú ké szítő.

2—52

Megrendeléseket elfogad HORVÁTH A. könyvnyomdája Mindszenten.

A MINDSZENTI ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

1903. ÉVRŐL SZÓLÓ

Igazgatói jelentése es zárszámadása.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az 1903. — szövetkezetünk XVI. üzlet-évről készített, a felügyelő-bizottság által átvizsgált és minden tétéleiben helyesnek talált évi zárszámadásunkat — van szerencsénk előterjeszteni és jelentésünket a következőkben megtenni:

Szövetkezetünk czélja: a tagok között a takarékoság iránti fogékonyságot előmozdítani, azt meghonosítani és segítségükre lenni akkor, mikor arra szükségük van; hogy szövetkezetünk már is szép eredményeket ért el e téren, bizonyítják a következő számok: 4 éves részvényes tagunk van: 462 — 1792 drb részvényt; az 1903. évi január hó 1-én ujonnan belépett tagok száma: 286 — 927 drb részvényt — összesen: 748 tag 2719 drb részvény-jegygyel. Alapszabályunk értelmében a f. évben törölve lett 14 tag 35 drb részvény-számmal.

A hat éves ciklus 1903. év január hó 1-én megszűnt 322 drb részvény számmal s 103 részvényes taggal és ezen év első negyedében leszámoltunk 318 drb részvényt 101 taggal — összesen: 18,114 kor. 40 fill. értékben.

Nem számoltatott még le 4 drb részvény 18 kor. 16 fillér értékben; ezen kívül kifizetetlen az 1900. január hó 1-én lejárt és beszüntetett 5 drb részvény 17 kor. 04 fillér értékben.

Most áttérve az üzleti évre, mérlegünk szerint az 1903. év forgalma: 86,921 kor. 01 fill., mérleg-számlánk: 101,572 kor. 59 fillér, a veszteség-nyereség számla: 8246 kor. 13 fill., tiszta nyereség: 5324 kor. 06 fillér.

Ezen 5324 kor. 06 fill. tiszta nyeresémet az Igazgatóság a következőleg véleményezi felosztani, adassék:

a tartalékalapra 4%	212 Kor. 86 fill.
Igazgatóság és fel. biz. jutalékára 6%	319 „ 30 „
4 éves 1792 drb részvényre (à 2.48)	4444 „ 16 „
1 „ 927 „ „ (à —.37)	342 „ 99 „
jövő számlára átviendő	4 „ 75 „

Összesen: 5324 kor. 06 fill.

Miután ezen előterjesztésünket megtettük, egyuttal javaslatba hozzuk a tisztviselők díjainak a következőkbeni megállapítását: Igazgatónak évi tiszteletdíjau adassék 500 kor., a könyvelőnek tiszteletdíjau 400 kor., a pénztárnoknak 200 kor. és a szolgának 160 korona.

Ezek után kérjük a tisztelt közgyűlést a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatására, annak elfogadására s úgy részünkre, mint a felügyelő-bizottság részére a szokásos felmentvényt megadni szíveskedjék.

Köszönetünket fejezzük még ki az eddigi bizalomért, lemondásunkat ezennel bejelentjük és az új választás megejtését — szövetkezetünk érdekében — kérve, vagyunk

Mindszent, 1904. évi január hó 29-én

mély tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tisztelt Közgyűlés!

Szövetkezetünk 1903. — tehát a XVI. év üzletmenetéről bizottsági jelentésünket a következőkben van szerencsénk megtenni:

Az ügyvezetést minden egyes vizsgálatunk alkalmával szabályosnak, megfelelőnek találtuk és meggyőződünk a lelkiismeretes, helyes, pontos kezeléstről.

Vizsgálódásunk tárgyává tettük az összes eredmény kimutatást, a nyereség felosztást, miket is helyeseknek találtunk, azokat elfogadásra ajánljuk s az Igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását javasoljuk.

Mindszent, 1904. január hó 27-én.

Mély tisztelettel

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

Bevétel

Pénztári forgalom 1903. évben

Kiadás

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.
58	Pénztári maradvány 1903. január 1-én	1833	53	14	Tőkésített osztalékra	3314	76
36	Beiratási díjakból	523	50	25	Jutalékokra	268	06
40	Átiratási	41	50	47	Visszleszámitolási kamatokra	319	10
48	Visszleszámitolt váltókból	11196	—	48	Visszleszámitolt váltókra	8196	—
49	Bírság-díjakból	379	02	50	Adóra	50	36
53	Kölcsönök utáni kamatokból	6072	13	51	Üzleti költségekre	847	70
54	Előlegek	1567	46	52	Tiszteletdíjakra	1460	—
55	Kölcsönök visszafizetéséből	25138	52	55	Kölcsönökre	40692	82
56	Előlegek	12334	—	56	Előlegekre	10840	—
57	Törzsbetétekből	27832	20	57	Törzsbetétekre	18114	40
59	Vegyesekből	3	15	59	Vegyésekre	189	56
				58	Pénztári maradvány 1903. decz. 31-én	2628	25
		18692	01			86921	01

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.	Kor.	fill.
	VAGYON				TEHER				
5	Felszerelések	80	—	14	Tőkésített osztalék			5571	33
47	Előre fizetett visszleszámitolási kamat	25	20	18	Tartalékalap			1548	24
53	Hátralékos kamatok kölcsönök után	184	68	48	Visszleszámitolt váltók			3000	—
54	" " előlegek "	376	64	53	Előre bevett kam. kölcs. után			964	91
55	Kölcsönök	73851	82	54	" " " előlegek "			59	05
56	Előlegek	24426	—	57	Törzsbetétek			85105	—
58	Készpénz	2628	25	20	Nyeremény-áthozat 1902. évről	2	38		
					Folyó évi nyeresemény egyenlege	5321	68		
					Összes nyeresemény			5324	06
		101572	59					101572	59

Tartozik

Veszteség- és Nyereség-számla

Követel

Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.	Kor.	fill.	Lap-szám	MEGNEVEZÉS	Kor.	fill.
	VESZTESÉG						NYERESÉG		
5	Leírás felszerelésekből			10	—	36	Beiratási díjak	523	50
18	Tartalékalap utáni kamat			73	70	40	Átiratási	41	50
47	Visszleszámitolási			293	90	49	Bírság	379	02
50	Adó			50	36	53	Kölcsönök utáni kamatok	5822	05
51	Üzleti költségek			847	70	54	Előlegek	1477	68
52	Tiszteletdíjak			1460	—	20	Nyeremény-áthozat 1902. évről	2	38
59	Vegyések			186	41				
20	Nyeremény-áthozat 1902. évről	2	38						
	Folyó évi nyeresemény egyenlege	5321	68						
	Összes nyeresemény			5324	06				
				8246	13			8246	13

Mindszent, 1903. december hó 31-én.

Vitos János
könyvelő.Baksay Illés
aligazgató.Gelsy Péter
igazgató.Apró Ferencz
pénztárnok.Seres József
ig. tag.Almásy László
ig. tag.Gyovay András
ig. tag.Pap Pál Pál
ig. tag.Keresztes Áron
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Mindszent, 1904. január hó 27-én.

Korom Gáspár
f. b. tag.Pánczél Károly
f. b. tag.Baksay József
f. b. elnök.Falta Gyula
f. b. tag.Gémes Lajos
f. b. tag.

Nyomatott Horváth Antal gyorsajtóján Mindszenten.